מסכת עוקצים

ששה סדרי משנה

geulaquiz.com

פרק א

א כֹּל שֶׁהוּא יָד וְלֹא שׁוֹמֵר, מְטַמֵּא וּמְטַמֵּא וְלֹא מִצְטָרֵף. שׁוֹמֵר, אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ יָד, מְטַמֵּא וּמְטַמֵּא וּמִצְטָרֵף. לֹא שׁוֹמֵר וְלֹא יָד, לֹא מְטַמֵּא וְלֹא מְטַמֵּא:

ב שָׁרְשֵׁי הַשּׁוּם וְהַבָּצָלִים וְהַקִּפְלוּטוֹת בִּזְמַן שֶׁהֵן לַחִין, וְהַפִּטְמָא שֶׁלָּהֶן בֵּין לַחָה בֵּין יְבֵשָׁה, וְהָעֲמוּד שֶׁהוּא מְכֻוָּן כְּנֶגֶד הָאֹכֶל, שָׁרְשֵׁי הַחֲזָרִים וְהַצְּנוֹן וְהַנָּפוּס, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, שֹׁרֶשׁ צְנוֹן גָּדוֹל מִצְטָרֵף, וְהַסִּיב שֶׁלּוֹ, אֵינוֹ מִצְטָרֵף. שָׁרְשֵׁי הַמִּתְנָא וְהַפִּיגָם וְיַרְקוֹת שָׂדֶה וְיַרְקוֹת גִּנָּה שֶׁעֲקָרָן לְשֶׁתְּלָן, וְהַשִּׁדְרָה שֶׁל שִׁבֹּלֶת וְהַלְּבוּשׁ שֶׁלָּהּ, רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר, אַף הַסִּיג שֶׁל רְצָפוֹת, הֲרֵי אֵלּוּ מְטַמְּאִין וּמְטַמְּאִים וּמִצְטָרְפִין:

ג אֵלּוּ מְטַמְּאִין וּמְטַמְּאִין וְלֹא מִצְטָרְפִין. שָׁרְשֵׁי הַשּׁוּם וְהַבָּצָלִים וְהַקִּפְלוּטוֹת בִּזְמַן שֶׁהֵם יְבֵשִׁים, וְהָעֲמוּד שֶׁאֵינוֹ מְכֻוָּן כְּנֶגֶד הָאֹכֶל, וְיַד הַפָּרְכִיל טָפַח מִכָּאן וְטָפַח מִכָּאן, יַד הָאֶשְׁכּוֹל כָּל שֶׁהוּא, וְזָנָב שֶׁל אֶשְׁכּוֹל שֶׁרִקְּנוֹ, וְיַד הַמַּכְבֵּד שֶׁל תְּמָרָה אַרְבָּעָה טְפָחִים, וְקָנֶה שֶׁל שִׁבֹּלֶת שְׁלֹשָׁה טְפָחִים, וְיַד כָּל הַנְּקָצָרִים שְׁלֹשָׁה, וְשֶׁאֵין דַּרְכָּן לְקַצֵּר יְדֵיהֶם וְשָׁרְשֵׁיהֶם כָּל שֶׁהֵן, וּמַלְעִין שֶׁל שִׁבֳּלִין, הֲרֵי אֵלּוּ מְטַמְּאִים וּמְטַמְּאִין וְלֹא מִצְטָרְפִין:

ד אֵלּוּ לֹא מְטַמְּאִין וְלֹא מְטַמְּאִין וְלֹא מִצְטָרְפִין. שָׁרְשֵׁי קוֹלְסֵי הַכְּרוּב, וְחֶלְפוֹת תְּרָדִים, וְהַלֶּפֶת, אֵת שֻׁדַּרְכָּם לִגָּזֵז וְנֶעֱקְרוּ. רַבִּי יוֹסֵי מְטַמֵּא בְּכֻלָּן וּמְטַהֵר בְּשָׁרְשֵׁי קוֹלְסֵי הַכְּרוּב וְהַלֶּפֶת:

ה כָּל יְדוֹת הָאֲכָלִין שֶׁבְּסָפָן בַּגֶּרֶן, טְהוֹרִים. רַבִּי יוֹסֵי מְטַמֵּא. פְּסִינָה שֶׁל אֶשְׁכּוֹל שֶׁרִקְּנָהּ, טְהוֹרָה. שִׁיר בָּהּ גַּרְגִּיר אֶחָד, טְמֵאָה. שַׁרְבִיט שֶׁל תְּמָרָה שֶׁרִקְּנוֹ, טָהוֹר. שִׁיר בּוֹ תְּמָרָה אַחַת, טָמֵא. וְכֵן בַּקְּטָנִיּוֹת, שַׁרְבִיט שֶׁרִקְּנוֹ, טָהוֹר. שִׁיר בּוֹ גַּרְגִּיר אֶחָד, טָמֵא. רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה מְטַהֵר בְּשֶׁל פּוֹל וּמְטַמֵּא בְּשֶׁל קְטָנִיּוֹת, מִפְּנֵי שֶׁהוּא רוֹצֶה בְּמִשְׁמוּשָׁן:

ו עֲקָצֵי תְאֵנִים וּגְרוֹגָרוֹת וְהַכְּלוּסִים וְהֶחָרוּבִים, הֲרֵי אֵלּוּ מְטַמְּאִין וּמְטַמְּאִין וּמִצְטָרְפִין. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר, אַף עִקָּר דְּלַעַת. עֲקָצֵי הָאֲבָטִּין וְהַקִּרְטְמָלִין וְהַפְּרִישִׁין וְהָעֲזָרְדִין, עִקָּר דְּלַעַת טָפַח, עִקָּר קוּנָרָס טָפַח, רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי צָדוֹק אוֹמֵר, טְפָחַיִם, הֲרֵי אֵלּוּ מְטַמְּאִין וּמְטַמְּאִין וְלֹא מִצְטָרְפִים. וּשְׁאָר כָּל הָעֲקָצִים, לֹא מְטַמְּאִין וְלֹא מְטַמְּאִין:

פרק ב

א זֵיתִים שֶׁכְּבָשָׁן בְּטַרְפֵיהֶן, טְהוֹרִים, לְפִי שֶׁלֹּא כְבָשָׁן אֶלָּא לְמַרְאֶה. כְּשׁוּת שֶׁל קִשּׁוּת וְהַגֵּץ שֶׁלָּהּ, טְהוֹרָה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, כָּל זְמַן שֶׁהִיא לִפְנֵי הַתַּגָּר, טְמֵאָה:

ב כָּל הַגַּלְעִינִין מְטַמְּאוֹת וּמְטַמְּאוֹת וְלֹא מִצְטָרְפוֹת. גַּלְעִינָהּ שֶׁל רִטָּב, אַף עַל פִּי יוֹצְאָה, מִצְטָרֶפֶת. שֶׁל יְבֵשָׁה, אֵינָהּ מִצְטָרֶפֶת. לְפִיכָךְ, חוֹתֶל שֶׁל יְבֵשָׁה, מִצְטָרֵף. וְשֶׁל רִטָּב, אֵינוֹ מִצְטָרֵף. גַּלְעִינָהּ שֶׁמִּקְצָתָהּ יוֹצְאָה, שֶׁכְּנֶגֶד הָאֹכֶל, מִצְטָרֵף. עֶצֶם שֶׁיֵּשׁ עָלָיו בָּשָׂר, שֶׁכְּנֶגֶד הָאֹכֶל, מִצְטָרֵף. הָיָה עָלָיו מִצַּד אֶחָד, רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר, רוֹאִין אוֹתוֹ כְּאִלּוּ הוּא מַקִּיפוֹ בְּטַבַּעַת. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים, שֶׁכְּנֶגֶד הָאֹכֶל, מִצְטָרֵף, כְּגוֹן הַסִּיאָה וְהָאֲזוֹב וְהַקּוֹרְנִית:

ג הָרִמּוֹן וְהָאֲבַטִּיחַ שֶׁנִּמּוֹק מִקְצָתוֹ, אֵינוֹ מִצְטָרֵף. שֶׁלֵּם מִכָּאן וּמִכָּאן וְנִמּוֹק מִן הָאֶמְצַע, אֵינוֹ מִצְטָרֵף. הַפִּטְמָא שֶׁל רִמּוֹן, מִצְטָרֶפֶת. וְהַגֵּץ שֶׁלּוֹ אֵינוֹ מִצְטָרֵף. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, אַף הַמַּסְרֵק טָהוֹר:

ד כָּל הַקְּלִפִּין מְטַמְּאוֹת וּמְטַמְּאוֹת וּמִצְטָרְפוֹת. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, שְׁלֹשָׁה קְלִפִּין בַּבָּצָל. הַפְּנִימִית, בֵּין שְׁלֵמָה בֵּין קְדוּרָה, מִצְטָרֶפֶת. הָאֶמְצָעִית, שְׁלֵמָה מִצְטָרֶפֶת, וּקְדוּרָה אֵינָהּ מִצְטָרֶפֶת. וְהַחִיצוֹנָה, בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ, טְהוֹרָה:

ה הַמְחַתֵּךְ לְבַשֵּׁל, אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא מֵרַק, אֵינוֹ חִבּוּר. לִכְבֹּשׁ וְלִשְׁלֹק וּלְהַנִּיחַ עַל הַשֻּׁלְחָן, חִבּוּר. הִתְחִיל לְקָרֵק, אֹכֶל שֶׁהִתְחִיל בּוֹ, אֵינוֹ חִבּוּר. הָאֲגוּזִים שֶׁאָמְנָן, וְהַבָּצָלִים שֶׁחָמָרָן, הֲרֵי אֵלּוּ חִבּוּר. הִתְחִיל לְקָרֵק בָּאֲגוּזִים וּלְפַקֵּל בַּבָּצָלִים, אֵינוֹ חִבּוּר. הָאֲגוּזִים וְהַשְּׁקֵדִים, חִבּוּר, עַד שֶׁיְּרַסֵּס:

ו בֵּיצָה מְגֻלְגֶּלֶת, עַד שֶׁיָּגוֹס. וּשְׁלוּקָה, עַד שֶׁיְּרַסֵּס. עֶצֶם שֶׁיֵּשׁ בּוֹ מֹחַ, חִבּוּר, עַד שֶׁיְּרַסֵּס. הָרִמּוֹן שֶׁפָּרָדוּ, חִבּוּר עַד שֶׁיְּקַיֵּשׁ עָלָיו בְּקֶנֶה. כֵּיוֹצֵא בּוֹ, שְׁלַל הַכּוּבְסִין וְהַבֶּגֶד שֶׁהוּא תָפוּר בְּכִלְאַיִם, חִבּוּר, עַד שֶׁיַּתְחִיל לְהַתִּיר:

ז עֲלֵי יְרָקוֹת יְרֵקִים, מִצְטָרְפִין. וּלְבָנִים, אֵינָן מִצְטָרְפִין. רַבִּי אֶלְעָזָר בַּר צָדוֹק אוֹמֵר, הַלְּבָנִים מִצְטָרְפִים בַּכְּרוּב, מִפְּנֵי שֶׁהֵן אֹכֶל. וּבַחֲזָרִים, מִפְּנֵי שֶׁהֵן מְשַׁמְּרִין אֶת הָאֹכֶל:

ח עֲלֵי בְצָלִים וּבְנֵי בְצָלִים, אִם יֵשׁ בָּהֶן רִיר, מִשְׁתַּעֲרִין בִּכְמוֹת שֶׁהֵן. אִם יֵשׁ בָּהֶן חָלָל, מְמַעֲךְ אֶת חֲלָלָן. פֵּת סְפוֹגָנִית, מִשְׁתַּעֲרֶת בִּכְמוֹת שֶׁהִיא. אִם יֵשׁ בָּהּ חָלָל, מְמַעֲךְ אֶת חֲלָלָהּ. בְּשַׂר הָעֵגֶל שֶׁנִּתְפַּח וּבְשַׂר זָקֵנָה שֶׁנִּתְמַעֵט, מִשְׁתַּעֲרִין בִּכְמוֹת שֶׁהֵן׃

ט קִשּׁוּת שֶׁנִּטְעָהּ בְּעָצִיץ וְהִגְדִּילָה וְיָצְאָה חוּץ לָעָצִיץ, טְהוֹרָה. אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן, מַה טִּיבָהּ לִטָּהֵר. אֶלָּא הַטָּמֵא בְּטֻמְאָתוֹ, וְהַטָּהוֹר יֵאָכֵל׃

י כְּלֵי גְלָלִים וּכְלֵי אֲדָמָה, שֶׁהַשָּׁרָשִׁים יְכוֹלִין לָצֵאת בָּהֶן, אֵינָם מַכְשִׁירִים אֶת הַזְּרָעִים. עָצִיץ נָקוּב אֵינוֹ מַכְשִׁיר אֶת הַזְּרָעִים. וְשֶׁאֵינוֹ נָקוּב, מַכְשִׁיר אֶת הַזְּרָעִים. כַּמָּה הוּא שִׁעוּרוֹ שֶׁל נֶקֶב, כְּדֵי שֶׁיֵּצֵא בּוֹ שֹׁרֶשׁ קָטָן. מִלְּאָהוּ עָפָר עַד שְׁפָתוֹ, חֲרֵי הוּא כְּטַבְלָא שֶׁאֵין לָהּ לִזְבֵּז׃

פרק ג

א יֵשׁ צְרִיכִין הֶכְשֵׁר וְאֵינָן צְרִיכִים מַחֲשָׁבָה, מַחֲשָׁבָה וְהֶכְשֵׁר, מַחֲשָׁבָה וְלֹא הֶכְשֵׁר, לֹא הֶכְשֵׁר וְלֹא מַחֲשָׁבָה. כָּל הָאֳכָלִים הַמְיֻחָדִים לָאָדָם צְרִיכִין הֶכְשֵׁר וְאֵינָן צְרִיכִים מַחֲשָׁבָה׃

ב הַחוֹתֵךְ מִן הָאָדָם, וּמִן הַבְּהֵמָה, וּמִן הַחַיָּה, וּמִן הָעוֹפוֹת, מִנִּבְלַת הָעוֹף הַטָּמֵא, וְהַחֵלֶב בַּכְּפָרִים, וּשְׁאָר כָּל יְרָקוֹת שָׁדֶה חוּץ מִשְּׁמַרְקָעִים וּפִטְרִיּוֹת. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, חוּץ מִכְּרֵשֵׁי שָׂדֶה וְהָרִגְילָה וְנֵץ הֶחָלָב. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר, חוּץ מִן הָעַכָּבִיוֹת. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר, חוּץ מִן הַכִּלּוּסִין, חֲרֵי אֵלּוּ צְרִיכִין מַחֲשָׁבָה וְהֶכְשֵׁר׃

ג נִבְלַת בְּהֵמָה טְמֵאָה בְּכָל מָקוֹם וְנִבְלַת הָעוֹף הַטָּהוֹר בַּכְּפָרִים, צְרִיכִין מַחֲשָׁבָה וְאֵינָן צְרִיכִין הֶכְשֵׁר. נִבְלַת בְּהֵמָה טְהוֹרָה בְּכָל מָקוֹם, וְנִבְלַת הָעוֹף הַטָּהוֹר וְהַחֵלֶב בַּשְּׁוָקִים, אֵינָן צְרִיכִין מַחֲשָׁבָה וְלֹא הֶכְשֵׁר. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר, אַף הַגָּמָל וְהָאַרְנֶבֶת וְהַשָּׁפָן וְהַחָזִיר׃

ד הַשֶּׁבֶת, מִשֶּׁנִּתַּן טַעְמוֹ בַּקְּדֵרָה, אֵין בּוֹ מִשּׁוּם תְּרוּמָה, וְאֵינוֹ מִטַּמֵּא טֻמְאַת אֳכָלִים. לוּלְבֵי זְרָדִים וְשֶׁל עֲרָל וַעֲלֵי הַלּוּף הַשּׁוֹטֶה, אֵינָן מִטַּמְּאִין טֻמְאַת אֳכָלִים עַד שֶׁיְּמִתְּקוּ. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר, אַף שֶׁל פַּקּוּעוֹת כַּיּוֹצֵא בָהֶם׃

ה הַקִּשְׁטָ, וְהַחֶמֶס, וְרֹאשֵׁי בְשָׂמִים, הַתִּיאָה, וְהַחִלְתִּית, וְהַפִּלְפְּלִין, וְחַלּוֹת חָרִיעַ, נִלְקָחִים בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר וְאֵינָן מִטַּמְּאִין טֻמְאַת אֳכָלִין, דִּבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָא. אָמַר לוֹ רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי, אִם נִלְקָחִים בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר, מִפְּנֵי מָה אֵינָן מִטַּמְּאִין טֻמְאַת אֳכָלִין. וְאִם אֵינָן מִטַּמְּאִין טֻמְאַת אֳכָלִים, אַף הֵם לֹא יִלָּקְחוּ בְכֶסֶף מַעֲשֵׂר׃

ו הַפִּגִּין וְהַבֹּסֶר, רַבִּי עֲקִיבָא מְטַמֵּא טֻמְאַת אֳכָלִין. רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר, מִשֶּׁיְּבָאוּ לְעוֹנַת הַמַּעֲשְׂרוֹת. פְּרִיצֵי זֵיתִים וַעֲנָבִים, בֵּית שַׁמַּאי מְטַמְּאִין וּבֵית הִלֵּל מְטַהֲרִין. הַקֻּצָּח, בֵּית שַׁמַּאי מְטַהֲרִין, וּבֵית הִלֵּל מְטַמְּאִין. וְכֵן לַמַּעֲשְׂרוֹת׃

ז הַקּוֹר, חֲרֵי הוּא כְּעֵץ לְכָל דָּבָר, אֶלָּא שֶׁהוּא נִלְקָח בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר. כִּפְנִיּוֹת, אֳכָלִין, וּפְטוּרוֹת מִן הַמַּעֲשְׂרוֹת׃

ח דָּגִים מֵאֵימָתַי מְקַבְּלִין טֻמְאָה, בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים, מִשֶּׁיְּצֹדוּ. וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים, מִשֶּׁיָּמוּתוּ. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר, אִם יְכוֹלִין לִחְיוֹת. יְחוּר שֶׁל תְּאֵנָה שֶׁנִּפְשַׁח וּמְעֹרֶה בַּקַּלְפָּה, רַבִּי יְהוּדָה מְטַהֵר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים, אִם יָכוֹל לִחְיוֹת. תְּבוּאָה שֶׁנֶּעֱקָרָה וּמְעֹרָה אֲפִלּוּ בְשֹׁרֶשׁ קָטָן, טְהוֹרָה׃

ט חֵלֶב בְּהֵמָה טְהוֹרָה, אֵינוֹ מִטַּמֵּא טֻמְאַת נְבֵלוֹת, לְפִיכָךְ הוּא צָרִיךְ הֶכְשֵׁר. חֵלֶב בְּהֵמָה טְמֵאָה, מִטַּמֵּא טֻמְאַת נְבֵלוֹת, לְפִיכָךְ אֵינוֹ צָרִיךְ הֶכְשֵׁר. דָּגִים טְמֵאִים וַחֲגָבִים טְמֵאִים, צְרִיכִין מַחֲשָׁבָה בַּכְּפָרִים׃

י כַּוֶּרֶת דְּבוֹרִים, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, חֲרֵי הִיא כְּקַרְקַע, וְכוֹתְבִין עָלֶיהָ פְּרוֹזְבּוּל, וְאֵינָהּ מְקַבֶּלֶת טֻמְאָה בִּמְקוֹמָהּ, וְהָרוֹדֶה מִמֶּנָּה בְּשַׁבָּת חַיָּב חַטָּאת. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים, אֵינָהּ כְּקַרְקַע, וְאֵין כּוֹתְבִים עָלֶיהָ פְּרוֹזְבּוּל, וּמְקַבֶּלֶת טֻמְאָה בִּמְקוֹמָהּ, וְהָרוֹדֶה מִמֶּנָּה בְּשַׁבָּת פָּטוּר׃

יא חַלּוֹת דְּבַשׁ, מֵאֵימָתַי מִטַּמְּאוֹת מִשּׁוּם מַשְׁקֶה. בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים, מִשֶּׁיִּתְחַרְחֵר. בֵּית הִלֵּל אוֹמְרִים, מִשֶּׁיְּרַסֵּק׃

יב אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי, עָתִיד הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְהַנְחִיל לְכָל צַדִּיק וְצַדִּיק שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וַעֲשָׂרָה עוֹלָמוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר (משלי ח), לְהַנְחִיל אֹהֲבַי יֵשׁ וְאֹצְרֹתֵיהֶם אֲמַלֵּא. אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן חֲלַפְתָּא, לֹא מָצָא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְהַנְחִיל לְכָל מַחֲזִיק בְּרָכָה לְיִשְׂרָאֵל אֶלָּא הַשָּׁלוֹם, שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים כט), ה׳ עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן ה׳ יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַּשָּׁלוֹם׃